

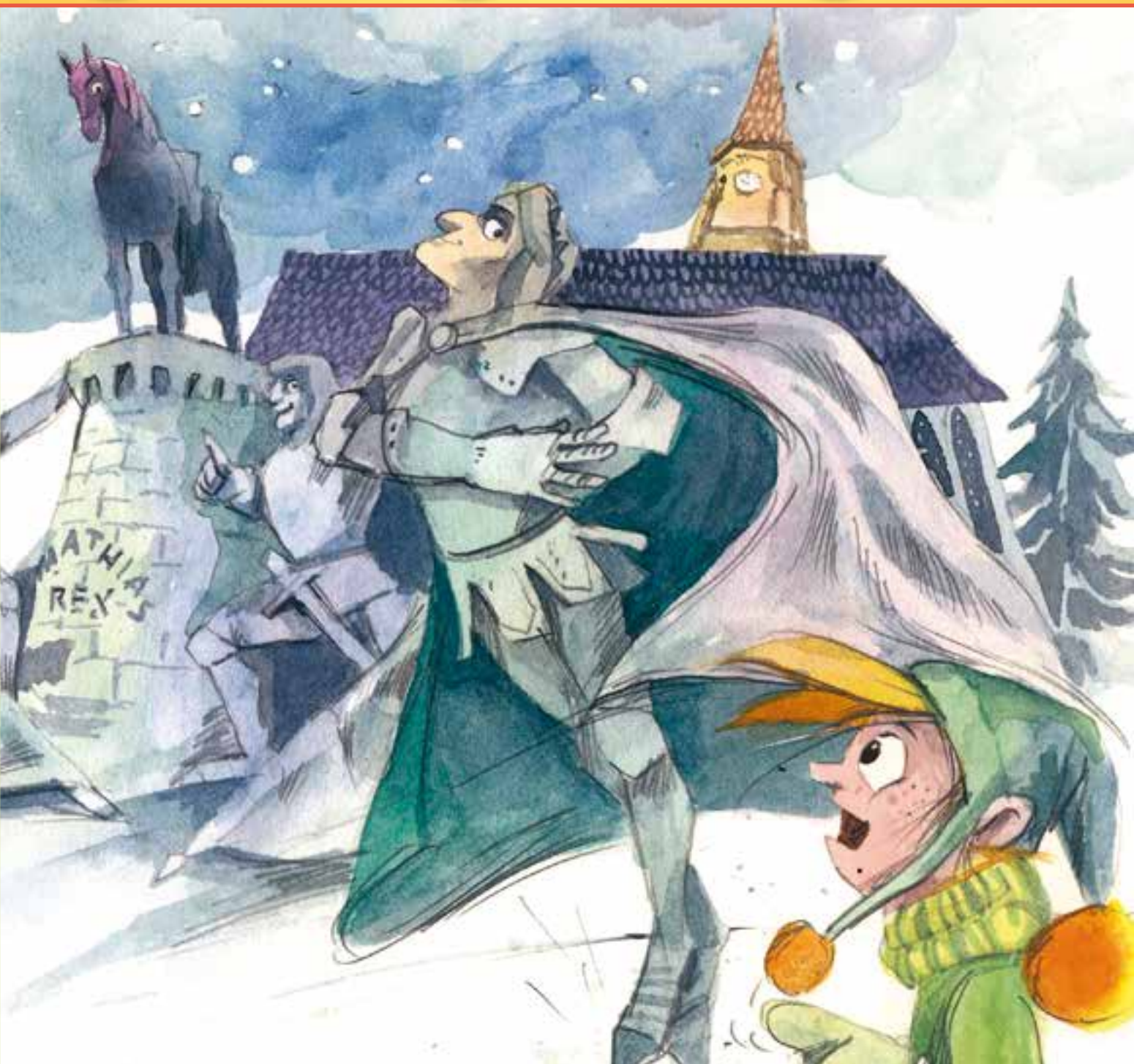
A hideg mindig ott van, ahol a pingvinek. (2. old.)

Fergeteges mulatsággal búcsúzunk, a hóvilág elköszön, utánunk a vízözön. (4. old.)

A karvaly bölcsebb, mint az ember: nem pocskékol. Csak akkor vadászik, ha éhes. (17. old.)

NAPSUGÁR

GYERMEKIRODALMI LAP • LXIII. ÉVFOLYAM • 698. SZÁM

2.

2019. FEBRUÁR

LÁSZLÓ NOÉMI

Párbeszéd

Barátaim, beszéljünk pingvinekről.
Mevallom, elég keveset tudok
róluk, például azt, hogy nagy melegről
mesélni nekik nem rendes dolog.

Nyilván azt is tudom, hogy a hideg
mindig ott van, ahol a pingvinek,
hogy hó és jég és kék szóba kerül,
ha beszélgetés folyik pingvinül.

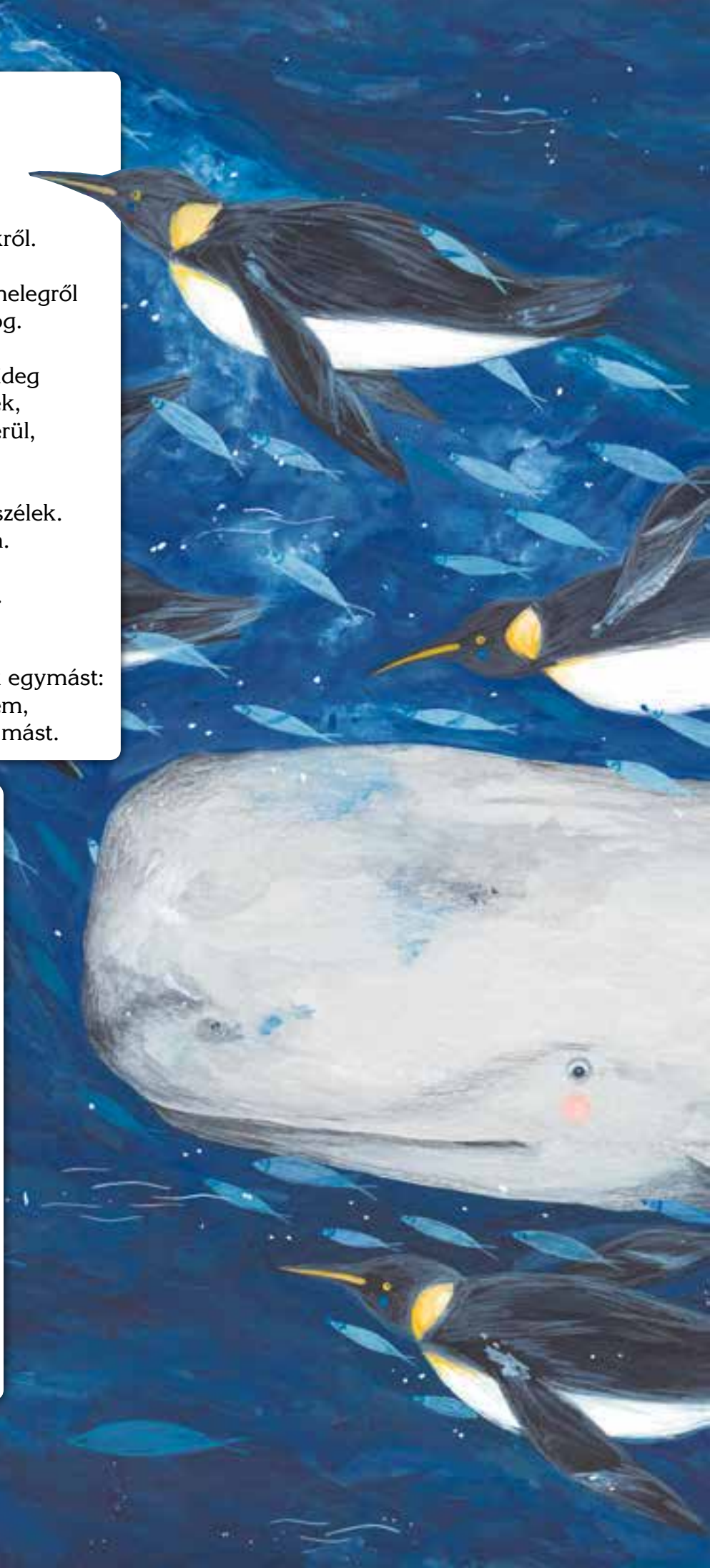
Pingvinül, mi tagadás, nem beszélek.
A párbeszédet csak elképzelem.
Ki-be jár fogaim között a lélek,
megértem beszélőtárs pingvinem.

És felragyog a Déli-sark egén
a kerek nap, hogy mégis értjük egymást:
akihez szólok, mindjárt az enyém,
s a pingvinekről is elárul egy s mást.

NAGYÁLMOS ILDIKÓ

Frakk, a pingvin

Úri madár, talpig frakkban,
kiöltözik elég gyakran,
lenézi a rongyos rozmárt,
átússza a tenger hosszát.
De hiába minden fölény,
földhöz ragadt, mint a bölény,
szárnya rövid, sete-suta,
nem repíti, ő is tudja.
Így alakult, nem repül,
tengerekbe elmerül,
bőre alatt zsírokat
gyűjtöget, és sír sokat.
Régi álma teljesülne,
ha egyszer csak – felrepülne.

BALÁZS IMRE JÓZSEF

A pingvin naplója

Majtényi Eriknek és Gellu Naumnak

Pingvinkönyvet többet is írtam,
Pingvinvándort messzire hívtam,
Pingvinnótát döngve doboltam,
Pingvinneveket zengve soroltam.

Pingvinkedvem ritkán zordon,
Pingvinpingpong a téli sportom,
Messzire szól pingvintenorom,
Pingvinpapucsom elédbe oson.

MAJTÉNYI ERIK

Az elegáns

Frakkot hord a pingvin,
büszkén totyog benne,
kiöltözött, mintha
esküvőre menne.

Hazája a sarkvidék,
de csupán a déli,
ott sem repül – napjait
vízben, jégen éli.

BERTÓTI JOHANNA

Láttál-e már?

Láttál-e már
pingpongozó pingvint?
Fotózkodó fókát?
Bálba készülő bálnát?
Villásreggeliző világítórákat?
Karatézó kardszárnyú delfint?
Hahotázó halfarkast?

Nem?

Ebből is világosan kitűnik,
hogy nem voltál még soha,
de soha
a Déli-sarkon!

Hóperencia

Bár február már a végét járta, az égről alácsüngő pocakos felhők úgy köpködték a havat, mint vásári lurkók a tökmagot.

Teofil, a törpe napok óta sepet, lapátolt, a sok munkától felhólyagzott a tenyere. Úgy érezte: tele van a hócipője. Mögötte unokája, Tuli alagutat vájt a hódnába.

– Kár lapátolni, Nagyapa, úgyis belepi az új hó. Inkább gyere, kotorjunk ki alagutakat az ösvények mentén – mondta.

– Nem lenne az más, mint egy labirintus, kisunokám. Sohasem találnánk ki belőle, belevesznénk a fehérségbe – válaszolta az öreg törpe, mégis azon kapta magát, hogy feltámadt régi bányászösztöne, és beállt unokája mellé havat kitermelni.

Ám alig kotortak pár métert, kiderült, hogy járatuk egy már kész alagút-rendszerbe vezet, mi több hó alatti városba, annak is egy jégpalotákkal övezett utcájára.

A törpék jól megcsipkedték magukat, hogy felébredjenek, ha netán álmodnának. De nem ámuldozhattak sokáig, mert a közeli sarok mögül hirtelen aprócska hóember csusszant eléjük.

– Hónapot kívánok – köszönt rájuk, ki-villantva hibátlan szénfogsorát.

– Hónapot – viszonzta a köszönést Teofil. – S ha már így összefutottunk, megkérdezném, hogy milyen világ ez itt körülöttünk? – tudakolta az öreg törpe.

– Hóperenciában vannak, a költöző birodalomban. Ám hiába keresnék a térképeken, a földrajzi hosszúsági és szélességi fokokon, sehol nem találnák, mert csak nulla fok alatt mutatkozik meg. Az évből három hónapon át, decemberben, januárban és februárban itt állomásozunk.

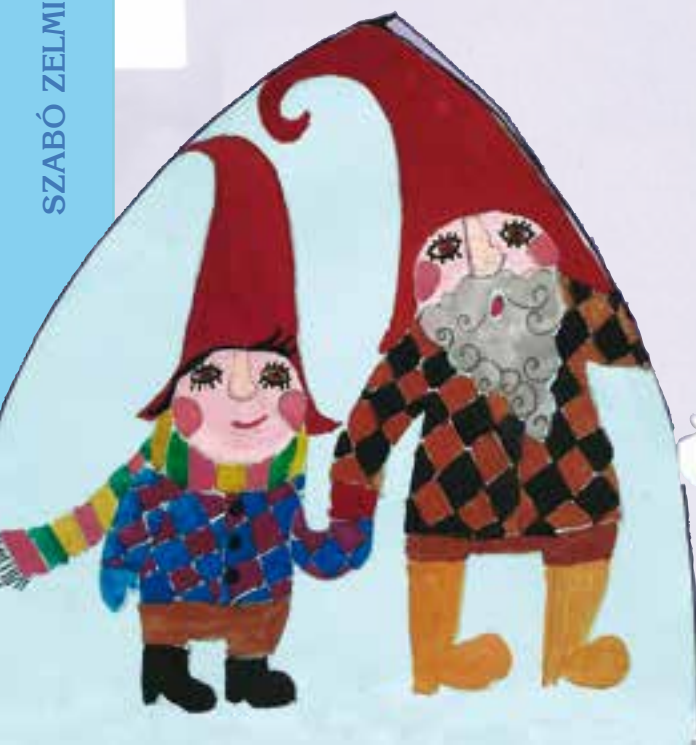
Tuli hevesen bólogatott, és megpróbálta felidézni a földrajzórakon tanultakat. De hiába.

A hóember vendégszerető kedvében volt.

– Nem is érkezhettek volna jobbkor – mondta –, tartsanak velem a farsangunkra. Közelít március, a nap épp most falta fel az utolsó hófelhőket, egyre hevesebben tűz, nincs utánpótlásunk. Már csak óráink maradtak. De nehogy azt higgyék, hogy búslakodunk emiatt. Fergeteges mulatsággal búcsúzunk, a bál után pedig alászlajbász, a hóvilág elköszön, utánunk a vízözön.

Teofilék nem kérték sokáig magukat, kíváncsian eredtek a hóember nyomába.

– Gyalog későre siklanánk a városházára, szálljunk inkább kutyaszánra, itt a közelben egy megálló – ajánlotta a hóember.

Kisvártatva be is futott a tíz fehér kutya által vontatott, ciradás jégszán, tele maskarába öltözött, énekelő hóemberkével. Teofilék felkapaszkodtak rá, és rövidesen megérkeztek a csillogó városháza előtti nagy térre, melynek tükörsima jegén hólegények, hóleányok lejtették a jégtáncot sziporkázó hóbelevancokban. A széleken murokorrú kofák kínálgatták az ünnepi csemegéket.

Teofil és Tuli addig nyelte a finomságokat, amíg a keringőző mulatozók táncba nem vitték őket is.

A csúszkálásban, forgásban észre sem vették, hogy fejük fölött az alagút mennyezetét átluggatták a napsugarak, a hó rohamosan olvadt, a táncosok egyre jobban izzadtak, fogytak. A végén már csak ketten ropták önfeledten: Teofil és Tuli.

Ekkor talált rájuk Terka, a törpefeleség, aki már régóta megsütötte a farsangi fánkot, és keresésükre indult az erdőben.

– Tán csak nem kergültetek meg, hogy ilyen vadul ugráltok a tócsában? Csurom víz a ruhátok. Teofil, ilyen példát mutatsz az unokád-nak?! – tört ki szemrehányóan.

Tollhegy

SZŐCS MARGIT

– Gyere te is, Anyjuk, járj egy polkát ezekkel a kedves hóperenciai hóemberekkel – szólta felesége hangját hallva az öreg törpe eszeveszett pörgés közben.

– Hol látsz te itt hóembereket? És miféle Hóperenciáról beszélsz? – kérdezte elképedve Terka, és grabancon ragadta férjét.

Teofil azonnal magához tért, és csodálkozva vette tudomásul, hogy a hóbirodalomnak nyoma sem maradt.

– Hidd el, valóban itt voltak, meghívtak a farsangjukra, velünk járták ők is – bizonygatta a törpe.

– Bolondokat beszélsz, Teofil, csak a képzeleted játszik veled – fakadt ki Terka.

– Tényleg így volt – kelt nagyapja védelmére Tuli. – Meg is vendégeltek hógombóccal, jégkásával.

– Megáll az eszem! Reggel óta dagasztom, sütöm a fánkot, ti meg ebéd helyett hóval tömitek magatokat.

– Ne aggódj, Anyjuk, nem marad egy se belőle, farkasétvágyunk lett a mulatástól. S a vizes ruhák miatt se bosszankodj, mert otthon addig táncoltatunk téged is, míg megszáradnak rajtunk – mondta Teofil, és átnyújtott feleségének egy sebtében szedett hóvirágcsokrot.

Mesét csak pár éve írok, de verset azóta, amióta megtanultam írni.

Apai nagyanyám és nagynéném rengeteg mondókát, balladát, mesét tudott, kifogyhatatlanok voltak. Nagynénémmel alkalomadtán elő is adtuk a magunk kitalálta történeteket. Ilyenkor szabad volt kotorászni a ruhásszekrényben, és felpróbálni mindent, hogy kiválasszuk a jelmeznekvalót. Vilma nagynéném bármire kapható volt: ha jégeső hullott, azonnal kavarta a vaníliakrémet, hogy „fagylaltot” készítsen nekünk, mert akkoriban nem volt hűtőszekrényünk. Ő főzte a legfinomabb nyaklevest. A belefőtt csirkenyak miatt neveztük így. Arra is rávettük, hogy színes kezeslábast varrjon a kismalacoknak.

Első osztályos koromtól versírással divatot teremtettem. Barátnőim is írni kezdtek, egymásnak olvastuk fel szerzeményeinket. Nekem a tornác egyik beszélgetése volt a kedvenc versíró helyem, oda vonultam el a világ elől. Ötödikes koromban a János vitéz hatására hosszú elbeszélő költeményt írtam egy Klárika nevű kislány viszontagságos életéről. Mivel akkoriban szűkében voltunk a papírnak, a padláson talált régi falinaptárak hátoldalára írtam a nagy művet. Nem tudom mi lett vele, eltűnt, nem vigyáztam rá.

TÓTH ÁGNES

Sárkánytojás vagy krumplileves?

Dóra a légvára erkélyén éppen a felkelő napot csodálta, amikor kissé megingott, mert feltámadt a szél, és megbillentette a várat, pedig az jól ki volt kötve a Gön-cölszeker rúdjaához. Éppen megkapaszkodott, amikor hangokat hallott.

– Éhes vagyok – kiabált ki felhőpaplanos ágyából Lili, Dóra nyolcéves húga.
– Gyere ki, hugi, az erkélyre, és nézd meg, milyen gyönyörű a napfelkelte nálam.
– Nem megyek, mert szédülök. A tegnap majdnem leestem onnan. Haza akarok menni!

– De hiszen csak három napja jöttél hozzám látogatóba – neheztelt Dóra. – Legalább egyél egy kis madártejet. Most hozták a Tejútról.

– Na jó, tejúti madártejet még úgysem ettem – mondta Lili, és asztalhoz ült. – Brrr, de fázom, nagyon hideg van itt.

– Semmi gond – válaszolta Dóra, és meghúzta a sarokban álló sárkány farkát, aki máris lángot fújt a márványkandallóba.

– Hát ez szuper – mondta Lili, és bekanalazta a madártejet. – Most megnézem a híres légvárad szobáit, aztán hazamegyek.

– Ha nem akarsz itt ebédelni, akkor egyél otthon krumplilevest. Itt ugyanis ma sárkánytojás lesz gombával és griffmadárpecsenye.

– Ó – homályosodott el a tekintete Lilinek, aki nagyon szerette a gyomrát. – És savanyúság is lesz hozzá?

– Ecetes tengeri uborka.

– Akkor még maradok, és megkóstolom. De sötétedés előtt hazamegyek – fogadkozott Lili.

– De ha sötétedés előtt mész el, nem látod majd a Vénuszt és a Jupitert, ahogy kigyúlnak a csilláromban.

– Nem baj, jó nekem a gombakalapos éjjeli lámpám is.

– Ahogy akarod. És most gyere, nézzünk körül.

Dóra felvitte Lilit a mézeskalács házba, a törpék, majd az óriások szobájába, a tündérek termébe, a sárkányok birodalmába, és benéztek Csipkerózsikához is, aki igencsak horkolt, pedig ezt a meseíró elhallgatta. Aztán ráültek a vasorrú baba seprűjére, és körbepapulták a légvárat. Lili sikított, és erősen kapaszkodott nővére hajába. A kertben az aranyalmafákon üvegmadarak énekeltek. Sárkány őrizte őket, és be akarta kapni Lilit, mert idegen szaga volt, de Dóra elrántotta előle. Felhők permetezték a színes virágokat, amelyek szivárványt szóttek az égre.

– Űgye milyen szép itt? – kérdezte Dóra.

– Szép, szép – mondta Lili –, de jobban szeretem a hőseidet a mesekönyvben tudni, mert szabadon veszélyesek lehetnek. Miért kell ez neked? Egyszer még bekap egy sárkány, vagy eltapos az óriás. Inog a padló. Légből van a várad. Kipukkan egy méhcsípéstől. Az étel káprázat, nem laktam jól tőle. Haza akarok menni a Földre, a kertés házunkba, ahol biztonságban vagyok. És krumplilevest akarok enni, nem sárkánytojást! Anyát meg apát akarom, és olyan nővért, aki nem álomvilágban él!

– Jó, jó. Hamarosan levisz a táltosom, de én maradok, mert itt nem kényszerítenek arra, hogy külön matekóra járjak, meg hegedülni tanuljak, és nem csúfol senki a szeplőim miatt – mondta Dóra, és még sorolni akarta a sérelmeit, amikor hirtelen olyan vad szél kerekedett, hogy szétszaggatta a légvárat, és ők a földre zuhantak.

Dóra a fejét tapogatta, és kábultan nézett körül, majd megkönnyebbülve sóhajtott fel.

– Jaj, de jó, hogy csak álmodtam ezt az egész zagyvaságot – nyögte –, aztán feltápászkodott a padlóról, visszamászott az ágyba, és szorosan átölelte alvó kishúgát.

CSEH KATALIN

Farsangi mese

Jégpalota tükörterme csupa ragyogás, bál lesz ott ma, idehallszik tündér-csacsogás.

Készülődnek a tündérek, a legszebb ki lesz? Annak szívét rabolja el Hűvös Láng herceg.

Jégpalota tükörterme gyémántmezben áll, kezdődik az est fénypontja, a farsangi bál.

Belép Hűvös Láng herceg, körbenéz lágyan, fölgyorsul a tündérlánykák szívdobbanása.

Ki a legszebb, legcsodásabb tündérlányka? Kit ér utol ma, kire hat a herceg varázsa?

Ha kiderül, azon nyomban én hírül adom, addig is legyetek vígan e szép farsangon.

A király korcsolyázik

A fiú a bal lábán siklott, a jobb lábával lendítve magán előreugrott, és fél fordulattal hátrafelé érkezett a jobb lábára. Korcsolyája megvillant a szürkességben, és kemény testbe ütközött.

– Bocs! – szólt ijedten.

Két vasmarok szorításában lassan magasba emelkedett a csillogó műjégről. Kíváncsian fordította fejét jóakarója felé. Az esti ködben mosolygó bronzarcot látott. A természetes férfi vállára omló, dús haján bábérlevél-koszorú pompázott.

– Sikerült a Kadett-ugrás*! – szólt a vasmarkú.

– Mátyás király?! – döbönt meg a fiú.

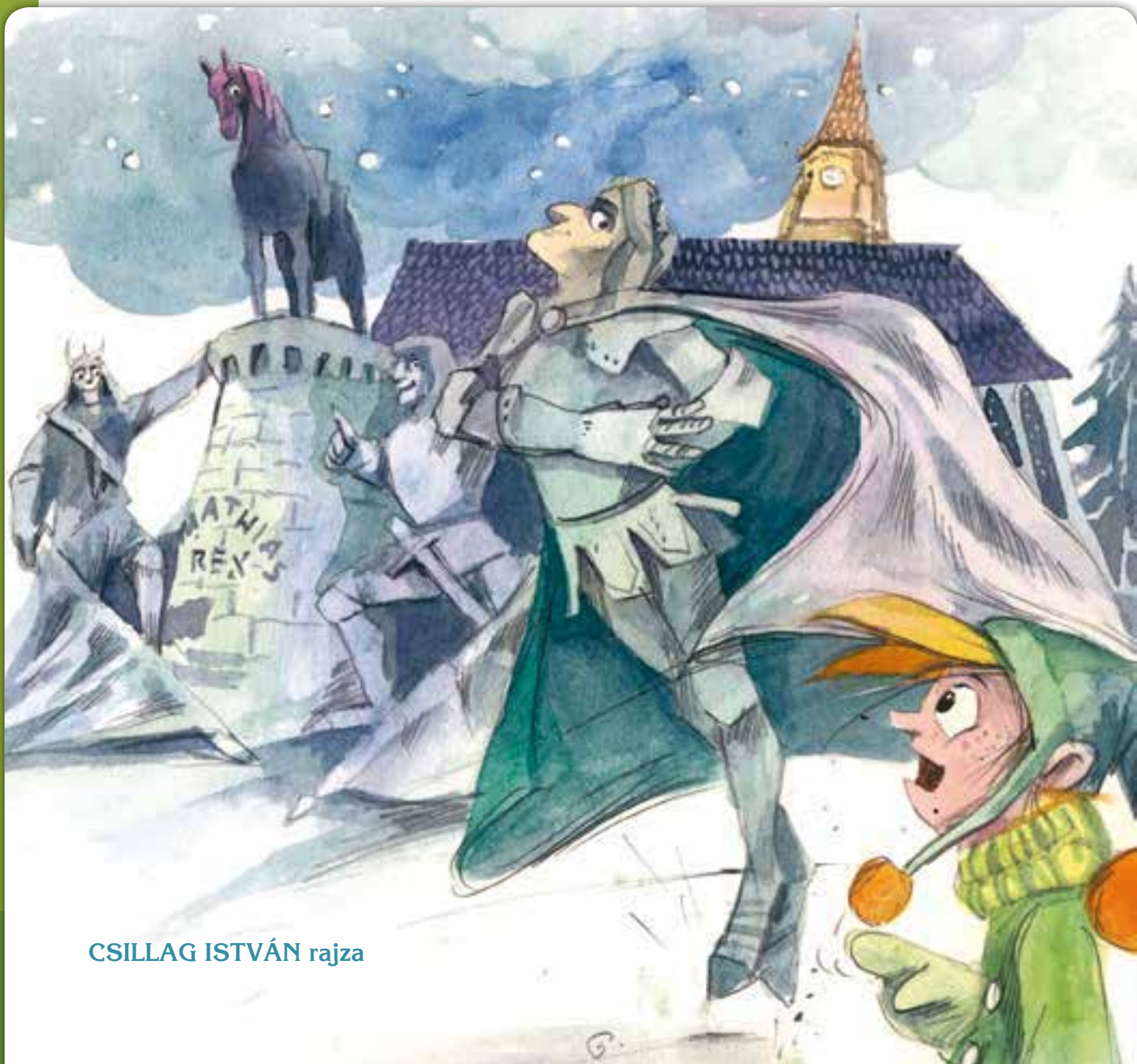
– Éljen Mátyás, az igazságos! – harsogta Kinizsi Pál, és a stilizált várfok alól a kolozsvári Mátyás-emlékművet körbekerítő jégpályára lépett.

Magyar Balázs szétvetett lábbal állva felnézett a király lovára. Nem hitt a szemének: a nyereg üres volt.

– Vigyázzon, jó uram, ahol fényes, ott egyenes!

Báthori István kezében megmozdultak a győzelmi zászlók.

– Ne féltsd te vezérünket, megállt ő a Duna jegén is – szólt halkán Szapolyai

CSILLAG ISTVÁN rajza

István, és karját óvó mozdulattal széttárva fordult a király felé. – Annyi törökverő háborúban lovagolt felséges királyunk, időnként meg kell mozgatnia gémberedett tagjait.

– Jól mondja, nádor uram, de arra is figyelmezzon, hova lett az egyik sarkantyúja.

A fiú megszeppenve hallgatta a nagyok társalgását. Kinizsi Pál azt is nehezményezte, hogy a királynak görbe lett a sarkantyúja, pedig nemrég újították.

– Késő van már. Holnap majd kiderítjük, kinek mi baja a sarkantyúinkkal. Ezt a gyereket pedig kísérik kegyelmetek a szállására, biztosan várja már az anyja...

A király vigyázva jégre engedte a kisfiút, és hátramenet, mintha korcsolyacipőben volna, hirtelen leszúrt Ritterbergerrel* magasra felugorva, ötöt forgott, és jobb lábára érkezve huppant lova nyergébe.

– Egy életem, egy halálom, kérdezni szeretne valamit a gyerek, felséges királyom – nyihogott bátran a paripa, mintha zablátlan volna.

Az ám, a facebook is hírül adta éppen, hogy Mátyás király Fakó nevet viselő lova, vagyis a szobor-ló Kolozsvár főterén hat nyelven beszél, és időkapszula van a gyomrában.

– Beszélj hát, fiú! – szólt a király, mert annyira okos volt, hogy még a lovával sem kezdett vitába.

A fiú éppen hátrafelé koszorúzott a szobor körüli jégpályán, és azon spekulált, hogy belekezdjen-e a dupla Lutzba*. A felhívásra lecövekelt.

– Meghalt Mátyás király, oda az igazság! Tessék nekem megmondani, mit jelent ez? Miért mindig ezt sóhajtja nagyapám?

– Igazat beszél! – dörögte Magyar Balázs, miközben pödört egyet a bajuszán.

Báthori Istvánban felment a pumpa.

– Még hogy meghalt?! Hiszen te is látod, kisfiam, hogy él... Akkor meg miért „oda az igazság?” Miért oda? És hova?

– Jó kérdés! – szólt kiegyenesedve nyergében a jó király. – Azt pedig, hogy hova lett, és hol, merre van az igazság, éppen neked és társaidnak kell majd kiderítenetek.

.....

* Kadett, Ritterberger, dupla Lutz – ugrások neve a műkorcsolyában

– De, de... – bugyborékolta az ellenkezés a kisfiúból, mert mindig kész volt egy kis feleselésre.

– Semmi de... Igyekezz hazafelé, ágyban a helyed! Látod, mi is szundítunk egyet! Holnapra talán okosabbak leszünk.

A király vezérei katonás rendben helyükre álltak, okos lova bólogatott. Mintha ezt hajtogatta volna: „Az idő nekünk dolgozik”.

A fiú hazaiszkolt. Alig várta, hogy másnap reggel nagyapját a nekünk dolgozó időről kérdezze.

KISS LEHEL

...és akkor Mátyás

...és akkor Mátyás
felszállt a trolira – hiába vigyorogsz, Apa,
mert tényleg láttam!
Éppen velem szemben ült le. Bátran
a szemébe néztem. Ő is csak nézett,
tudta, hogy tudom,
értem az egészet,
hiába volt szakadt, büdös dzseki rajta.
Nagyi megbökött,
és bokán rúgott aztán.
Mátyás persze észrevette,
megrándult az arcán egy-két ránc,
de nem szólt egy szót se,
csak szipogott.
Lehet, hogy náthás
volt. Már rég elmaradt mögöttünk
a Monostor,
Mátyás felnézett a Szent Mihály templomra,
és akkor felkukorékolt egy ronda
hang: „Biletele și abonamentele la control!”
Hagyjuk már! Jegy meg bérlet egy királynak?!
Még jó is, Apa, hogy nem láttad,
hogy lökdösték ki szegényt a megállóba!
Aztán észrevettem, hogy az üres széken,
a huzatra írva ott díszeleg szépen:
ITT JÁRT MÁTYÁS.
Tisztára így volt, Nagyi is megmondja!

KI A LENGYEL NÉP ANYJA?

Polak, Węgier, dwa bratanki,
i do szabli, i do szklanki.
Lengyel, magyar két jó
barát, együtt harcol, s issza borát.
Ezt a verses köszöntőt ötszáz éve
ismerik magyarok és lengyelek
egyaránt. Ám a lengyel–magyar
barátság ennél sokkal régebbi.
Most, hogy nyomkereső utunk
Lengyelországba vezetett, akár
hónapokon át kutathatunk itt,
oly sok a közös szál a két nép
történelmében az Árpád-kortól
egészen napjainkig.

Volt a magyaroknak lengyel, a lengye-
leknek magyar királyuk és királynéjuk szép
számmal. A magyar bujdosók közül többen
is Lengyelföldön, a lengyelek pedig nálunk
leltek menedéket.

Íme néhány, időben távoli példa mind-
erre.

A X. században Vitéz Boleszláv lengyel
fejedelem a mi Géza fejedelmünk lányát,
Szent István nővérét, Juditot vette fele-
ségül. Fiuk, Bezprym herceg trónviszályok
miatt Magyarországra menekült. A legen-
da szerint Veszprém város róla kapta a
nevét.

1031-ben a megvakított Vazul fiai, And-
rás, Béla és Levente a lengyel fejedelmi ud-
varban leltek menedéket. Béla feleségül
vette a fejedelem lányát, Rychezát, és ké-
sőbb I. Béla néven lett magyar király. Fiuk,
aki még Lengyelországban született, nem
más, mint I. Szent László királyunk.

De ugorjunk az időben. II. Rákóczi Fe-
renc fejedelem az osztrák császár börtöné-
ből megszökve Lengyelországba menekült,
1703-ban innen indította el szabadsághar-
cát, a nagymajtényi fegyverletétel után pe-
dig itt kezdte meg bujdosását.

1939-ben, amikor a német és az orosz
csapatok lerohanták Lengyelországot, a
magyar kormány nem volt hajlandó részt
venni a támadásban, sőt tízezerrel fogadta

Szent Kinga
Stary Sącz (Ószandec)
címerében

a lengyel menekülteket, gon-
doskodott róluk, még iskolát is
alapított gyermekeiknek.

Együtt harcol, s issza borát...
Magyarok és lengyelek évszáza-
dokon át vállalva harcoltak kö-
zös ellenségeik, a német, a tatár,
a török, az osztrák, az orosz el-
len. Az 1848–49-es magyar
szabadságharcban 35 lengyel
főtiszt és egy négyezer fős
Lengyel Légión is hősiessen har-
colt. Az 1956-os forradalom
úgy indult, hogy a magyar

egyetemisták a fellázadt lengyelek iránti
együttérzésből Budapesten tüntetni kezdtek
a kommunizmus és a szovjet hatalom ellen.

Talán e néhány
példa is elég, hogy
tartalommal töltse
meg a lengyel–
magyar barátság-
ról idézett versi-
két. A két nép évezredes múltjának minden
találkozását lehetetlen elmesélnem, kieme-
lek hát néhány igazán fényes magyar sze-
mélyiséget, akik meghatározták a lengyel
történelem alakulását.

Vajon kit tisztel anyjaként a lengyel nép?

A matka narodu, a lengyel nép anyja
nem más, mint Szent Kinga, Árpád-házi
magyar királyleány.

A magyar és a lengyel uralkodóház
számtalan királyi esküvővel fűzte szoro-
sabbra a két ország véd- és dacsövetségét.
Ezt a célt szolgálta IV. Béla két lányának há-
zassága is. Kingát Szemérmes Boleszláv
krakkói fejedelemhez, hűgát, Jolánt pedig
Jámbor Boleszláv herceghez adta feleségül
IV. Béla. Nem hiába, hiszen később mindkét
lengyel herceg katonai segítséget nyújtott
apósának a cseh király elleni háborúban.

Bár Kinga apáca szeretett volna lenni,
engedelmeskedett apjának. 14 évesen je-
gyezték el a nála két évvel fiatalabb Bolesz-

**Ki volt a '48-as
szabadságharc
legismertebb lengyel
tábornoka?**

lávval. Lengyelországba ment, hogy új házának nyelvét, szokásait megtanulja.

Ki volt az a magyar királyleány, akit mindössze négyévesen vittek jegyese országába? Hová is?

1239-ben kötöttek házasságot. Kinga lángoló hite olyan mély hatással volt férjére, hogy a kedvéért ő is örök tisztaságot fogadott. Kinga egész életét és hatalmas hozományát Lengyelország védelmére, a katolikus egyház erősítésére és a szegények megsegítésére fordította. A tatárok ellen várakat építtetett, az apácák számára kolostorokat, a szegényeknek kórházakat, menhelyeket alapított, sőt a lengyel gazdaságot is fellendítette: nevéhez fűződik az első lengyel sóbánya megnyitása.

Tetteit legendák örökítik meg, amelyeknek legszebb üzenete, hogy az adományokon, kincseken túl Kinga tisztasága, lelki nagysága és hitének ereje tett mindig csodát: imájával mentette meg a lengyeleket. A tatárok elől menekülve hátradobta szalagját, ebből lett a Dunajec folyó. Az üldözők átvergődtek rajta, ám a Kinga eldobott fésűjéből kerekedett erdő megállította őket.

Melyik mese szól a só fontosságáról?

A lengyeleknek nem volt sójuk. Kinga hozományul kapta édesapjától a máramarosi sóbányákat. A birtokbavétel jeléül beledobta gyűrűjét a tárnába. Sok kincssel együtt társzekereken hatalmas sótömböket is vitt magával Lengyelországba, ám ezekből csak a lovagoknak jutott. A legenda szerint azonban csoda történt: Kinga gyűrűje a föld mélyében követte szent úrnőjét, magával vonva a sóhegyeket is. Ahol

A gyűrű-legenda sóból kifaragva a wieliczki sóbányában

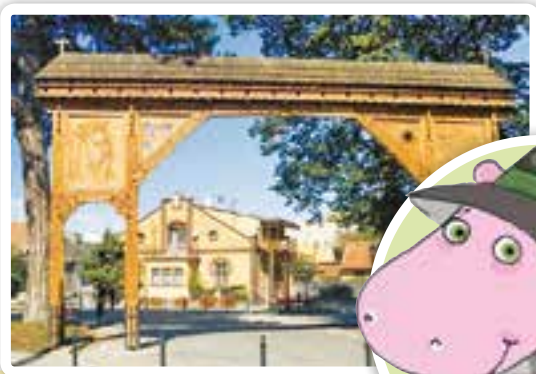
megtalálták, Wieliczkában nyílt meg az első lengyel sóbánya. Ennek mélyén sókapolnában sószobor örökíti meg a történetet.

Férje halála után Kinga a maga alapította ószandeci (lengyelül Stary Sącz) kolostorba vonult vissza, itt folytatta imádságos és önfeláldozó életét. Követte ide testvére, Jolán, a másik lengyel fejedelem özvegye, akit tiszta, áldozatos élete miatt szintén boldoggá avatott az egyház.

Kingát 1999-ben avatta szentté II. János Pál pápa, de a lengyel nép szívében mindig is szent volt. Háromszáz éve ő Lengyelország védőszentje. *Święta Kinga, matka narodu* – borulnak le előtte a lengyelek.

Mi hogyan fordulunk hozzá?
Hiszen magyarul is ért!

Zsigmond Emese

A Magyarok Világszövetsége székelykaput állított Ószandecen Szent Kinga tiszteletére

**Év végén!
3 díjat!
sorsolunk ki**

**A megfejtéseket honlapunkon közöljük:
www.napsugar.ro/megfejtések.php**

A sókristály kincse

A legendát feldolgozta: SZALAI ATTILA

AZ Úr tíz gyermekkel áldotta meg IV. Béla királyt, köztük egy igen szép és istenes kisleánnyal, Kingával, aki a krakkói Bolkó herceg felesége lett.

Már pendelyes gyermekkorától ismerték egymást, mígnem aztán eljött az ideje, hogy jegyességükből házasság legyen. Akkor a magyar király úgy gondolta, hogy gazdag hozománnyal indítja útnak leányát.

– Felséges édesapám, gazdag ajándékok minden bizonnyal nagy örömet szerez majd Bolkónak és lovagjainak – köszönte meg Kinga apja jóságát. – Hanem én inkább valami olyast szeretnék elvinni magammal, ami minden, de minden alattvalónknak hasznára válik.

Meglepődött a király.

– Mi lenne az az „olyas”?

– Só. Igen szép és jó minden amott északon, de a só számukra többet ér, mint az arany. Mert nincsen nekik. Úgy hozatja, aki gazdag. Az alattvalónak meg nemigen jut. Pedig íze sincs az ételnek só nélkül, s gyógyírt, betegnek fürdőt is lehet készíteni belőle. Gondolja csak meg, édesapám, ha sótalan ételeket főznének kendnek, mit tenne a szakáccsal?

Elgondolkodott Béla király leánya szavain:

– Eredj, lányom, Máramarosba, a Tisza és a Szamos forrásainál dolgozó sópárlóinkat neked ajándékozom. Ami ott terem, a tiéd legyen.

Elment hát Kinga megnézni a sópárlókat. Mély kutakat vájtak ott a kősziklába, azokba vizet vezettek, ami kioldotta a kőből a sót, ezt a vizet felvödörzték, s kifózték belőle a fehér kristályokat. Nézte Kinga a munkát, látta, milyen kevéssé szapora.

– Legfeljebb egy-egy marékkal jut, az se mindenkinek – kesergett. – Se baj, ha

kell, én magam is hordani fogom háti kosaranként.

Odalépett a legnagyobb sókúthoz, lehúzta ujjáról ékes gyűrűjét, s azt mondta:

– Én, Kinga, a magyar király lánya mondom, hogy ezennel birtokba veszek, sóhegy, ki e sziklák alatt rejtőzöl, légy az én legdrágább hozományom! Te meg, gyűrűm, itt várj mindaddig, míg erőm és a Jóisten engedi, hogy visszajárhassak lengyel népem számára sóért!

Azzal beleejtette gyűrűjét a mély tárnába.

Néhány héttel később hosszú szekérsor igyekezett Krakkó felé. Bolkó herceg, amint jelentették neki, hogy menyasszonya közeleg, lóra pattant.

Egy Wieliczka nevű falucskában találkoztak. A herceg elégedetten szemlélte a sok-sok drágaságot, aranyat, ezüstöt. A több társzekéryi sónak is igen megörült, mindjárt vitette is fel a Wawelba, a királyi várba. Kinga szomorúan látta, hogy még egy-egy marékkal sem jut belőle a pórnépnek, hisz' mind felemészti a lovagság, katonaság. Fordította volna vissza a szekereket máris, hogy hozzák a sót Máramarosból, hozzák, hozzák... Hanem a kocsisok háborgtak, hogy ők fáradtak.

Kingának sem volt ereje pörölni velük. Visszavonult kocsija mélyére, s így fohászkodott:

– Édes jó Istenem! Szépen kérek, add, hogy legdrágább hozományommal megajándékozhassem országom alattvalóit...

Buzgó imádságában elszenderedett. Egyszer csak veszekedő hangokra lett figyelmes.

– Loptad, gazember, loptad! Még hogy a királynőhöz mennél, még mit nem?!

Félrehúzta utazókocsijának nehéz drapériáit, és kikukkantott. Látja ám, hogy egy csupa sár, szakadt ruhájú embert lökdösnek el testőrei a királyi szekerektől.

Íze sincs az ételnek só nélkül, s gyógyírt, betegnek fürdőt is lehet készíteni belőle.

– Várjatok! – lépett ki Kinga a bakra. – Mit követett el ez a szerencsétlen?

– A gazfickó azt állítja, hogy ezt a dolgot, ni, csak úgy találta kútásáskor a földben – recsegte a nagybajuszú testőrparancsnok odanyújtva Kingának egy sáros tárgyat. Kinga átvette, letörölte róla a sarat. Áttetsző kristály bukkant elő, s benne – Kinga csaknem letántorodott kocsijáról – a gyűrűje, amit Máramarosban a sókútba dobott.

Kinga felnézett a felhős égre. Ajkai hangtalan szavakat suttoztak. Egyszer csak két sötét felhő közül kitűzött az aranyszín nap sugar, s egy percre megpihent a királynő arcán.

– Hol az a kút, jóember? – fordult a pór-hoz.

– A viskóm mellett a völgyben – mutatta az ember. – De nem sokat érek vele, mert igen rossznak ígérkezik a vize. De azt a kristályt a gyűrűvel, Isten a tanúm, hogy ott találtam, s épp felségednek akartam idehozni, amikor...

– Isten a tanúm, hogy ott só van! – kiáltott fel Kinga. – Nem e gyűrű, hanem a kristály a nagyobb kincs! S mert te leltél rá, ezennel megteszlek az itt nyíló sóbánya ispánjának!

Kinga könnyörgése meghallgatásra talált az egekben. Szekereseit másnap visszafordította, de már nem azt kérte tőlük, hogy sót hozzanak Máramarosból, hanem azt, hogy a sóvájáshoz, sópárláshoz értő erdélyi bányászokat.

Így lett sójuk a lengyeleknek, s jutott belőle minden asztalra, hogy ízesebb legyen tőle az étel, gyógyítóbb a fürdő.

S mi történt ama gyűrűvel?

Kinga megajándékozta véle a kútásó embert, aki megtalálta. Úgy járja, hogy Klemensnek hívták. Hazavitte Klemens a gyűrűt, de nem volt egy nyugodt perce sem, mert igen félt, hogy elveszíti vagy ellopják tőle. Támadt aztán egy gondolata. Volt neki hat igen szép, egészséges leánya, épp annyi, ahány munkanap van egy héten. Kinga hozományából kapott két arany meg két ezüst tallért is. Keresett hát egy ügyes ötvösmestert Krakkóban, akivel csináltatott az eredeti mintájára hat

egyforma gyűrűt, épp olyan kék kővel, mint amilyen a Kingáéban volt.

Sorban férjhez adta aztán a lányait, s mindnek a lelkére kötötte: ha leánygyermek születik, járjon el a gyűrűjével úgy, ahogyan édesapja tette. Így történt, hogy Kinga csodálatos gyűrűje, mely a föld alatt tette meg az utat Máramarosból Wieliczkáig, magával vonva a királynő hozományát, a hegy gyomrában rejlő só, idővel minden wieliczikai asszony örökségévé lett. Sokan közülük manapság már nem is tudják, hogy valójában nemcsak saját édesanyjuk örökségét viselik ujjukon, hanem egy szent királynőét, akit a lengyel és a magyar nemzet oltalmazó édesanyjaként tisztelhetünk.

DÖME ZSUZSA

Kuty napló

Eb is konccal álmodozik

Kezd gyanússá válni a dolog. Megint a Hajnóczy utcában kötünk ki – az idei tavaszon immár harmadszor –, pedig ma délelőtt nem is csatangoltam el, sőt az utóbbi időben a javulás útjára léptem. Még a szomszédnak se lehet rám panasza: nagyon ritkán, s csak akkor ugatok, amikor ő is itthon van.

Nem mintha nem ugrabugrálnék nagyon szívesen errefelé, de sehogy se fér a fejembe ez a módfelett célirányos séta... A múltkor legértelmesebb, legbeszédesebb tekintetemen határozottan Kisgazdim tudomására hoztam, hogy egyáltalán nem áll szándékomban a Hajnóczy utcai rideg kutyaketrecek ideiglenes lakója lenni. Nevelemhez híven hetek óta olyan jól viselem

magamat, mint egy igazi kis tündér – s lám, most megint itt vagyunk...

Hanem a sintér macskái most nem ússzák meg szárazon, eljáratom velük a kutyakopogóst! Kifulladásra érek vissza hajkurászásukból, ha meg nem is fogtam őket, legalább jól rájuk ijesztettem: ahányan voltak, annyi fára másztak. Nem is mernek lejönni egyhamar, arra mérget veszek.

Lecövekelek Kisgazdim mellé. Még mindig ugyanazon a helyen, egy üres telek előtt bámészkodik. A kerítésen felirat: Ez a telek eladó. Szokás szerint papír, ceruza nincs nála, látom rajta, megpróbálja memóriájába vésni a táblán lévő telefonszámot. Betéve tud egy csomó verset, de számot még életében egyet sem jegyzett meg. (Most sem fogja.)

Azt hiszem, kezdem kapiskálni: Kisgazdim nagy valószínűséggel már megint ábrándokat kerget...

Ha jól meggondoljuk, nem is olyan rossz ötlet. Hogy ez eddig nekem nem jutott eszembe!

Egészen más szemmel nézek körül... Tüzetesebben szemügyre veszem a jól ismert, csak az egyik oldalán beépített utcát, és azon kapom magamat, hogy én is álmodozni kezdek. Lelkesen veszem számba

BALAJTHY FERENC

Mukkancs

Ez a kutya nem ugat
Se macskákat, se nyulat.
Nem vakkant, ha fúj a szél,
Nem is nyüszít, hogyha fél.

Ha valaki szól neki,
Csak a csontot csencseli.
Tetszik neki az a kép,
Hol a róka kotor épp.

Kutyaólba bekukkants,
Meg sem mukkan ott Mukkancs!
Ha kutatnád, mért kuka –
Bronzból van a kiskutya!

DÖME ZSÚZSA

Nem ette meg a kutya a telet

A hóembert kerülgette,
lehelettel melengette,
csaholással terelgette,
de a telet itt feledte.
Csak ugatta, meg nem ette,
szedtevette, teremtette!

Ha valakit megbántottál,
ülj le, és gondolkodj
el rajta.

Kisgazdim légből kapott tervének kecsegtető előnyeit.

– Ha itt lagnánk, a kutyát se zavarná az ugatásom, mert itt szomszédunk se lenne. Talán még az anyám is ide költözhetne! Közel a rét, az erdő, szabad lennék, mint a madár. Ha meg nagyritkán elkószálnék, önként betérhetnék a szemközti gyepmesterhez, s a gazdám seperc alatt értem jöhetne.

Idáig jutok jövőképem vázlatos megfogalmazásában, amikor váratlanul lelkiismeret-furdalásom támad. Eszembe jut a szomszéd.

Ha elköltöznénk, mindig mindenhol elkésne, mert nem lenne, aki állandóan felébressze. A feleségének is biztosan hiányoznák: már úgy megszokta, hogy a lakásából kilépve belém botlik a küszöbükön! És a gyermekeik? Ezentúl ki futna eléjük? Ki játszana velük? Iskolai ünneplő ruhájukon sáros mancsa nyomát ki hagyná ott? Vajon ki vigyázna rájuk, ha nem én?

S ugyan ki etetne engem titokban? Sutyiban ki adna nekem kakaót? És én miért, kivel háborúznék? Kutyafulét sem érne az élet – szomszédok nélkül!

Kvak és Nerr, a karvaly

Ki tudja,
mit tartok
a kezemben?

Teleobjektívet. Természetbarát fotós barátomtól kértem kölcsön ezt a remek masinát, amelynek segítségével elkészíthettem nektek ezeket a csodás pillanatképeket egy olyan madárról, aki nem szereti, ha megzavarják lakomázás közben. A teleobjektív közel hozza, felnagyítja a képet, így messziről is remekül le tudtam fényképezni februári hősömet, a karvalyt.

A Nerr nevet Fekete István adta neki. Szigorú név, ugye? Illik hozzá, hiszen tiszteletet parancsoló megjelenése van. Mindenki fél tőle, pedig nem olyan gonosz, amilyenek látszik. Amikor az égbolton feltűnik, a madarak riasztják egymást, és hanyatt-homlok menekülnek.

Az 1. képen egy hím karvalyt, a 2. képen egy nőtényt látunk. Mint azt már megszoktuk a madaraknál, nem egyformák, sőt nemcsak színbeli, hanem méretbeli különbség is van a fiú és a lány között. De tévedtek, ha azt hiszitek, hogy a fiú jávára. Nagy meglepetésemre a karvalyoknál a lányok akár 25%-kal is nagyobbak a fiúknál.

A karvaly az egyik legelterjedtebb ragadozó madár Európában. Akár 20 évet is élhet, de manapság a sok vegyszer pusztulásukat okozhatja. Erdőkben rak fészket, 4-5 tojást tojik, tojásai halványkékek, barna pöttyösek. Magányos erdei vadász, de mivel az ember rohamosan pusztítja az erdőt, újabban parkokba, kertekbe is bemerészkedik.

Így találkoztam én is vele.

Egy hideg februári napon arra lettem figyelmes, hogy a madarak riadtan menekülnek az etetőről. Nem értettem miért, míg meg nem pillantottam

a fenyőfán üldögélő karvalypárt. A hím üldözőbe vett egy gyenge zöldikét, és pár pillanat alatt el is kapta. Hosszú karmával egy csavarással végzett áldozatával, nem hagyta szenvedni.

A 3. képen azt örökítettem meg, ahogy megtisztítja tollától zsákmányát, és lakmározik, de közben éberem figyel. A hímek főképpen kis madarakra vadásznak, cinegékre, zöldikékre, a nőstények már nagyobbakra is, rigókra, seregélyekre. Akár fél kilós zsákmányt is képesek elejteni.

Tudjátok, mit figyeltem meg? Bölcsebbek, mint az emberek: nem pocskolnak. Csak akkor vadásznak, ha éhesek. Nekünk több ételmünk van, mint amennyit megeszünk, ezért sokat kidobunk. Tanulhatnánk a karvalyoktól.

Miután az uraság befejezte lakomáját, megtisztította tollazatát, csőrét, és nyugodtan üldögélt a fán. A kismadarak visszatértek az etetőhöz, s láss csodát – a karvalypár nem bántotta őket. Majd kitérték szárnyukat, és méltóságosan tovarepültek.

Írta, rajzolta, fényképezte
KOVÁCS RÉKA RHEA

Járjátok, és óvjátok a természetet, s persze rajzoljátok is le, amit láttatok! BRRREKKK!

Szabó Adrienn,
Szilágynagyfalu

Kendi Dominik János,
Nagyvárad

Bíró Márton,
Zetelaka

Bács Anita,
Kézdiszentkereszt

Az élővilág maskarái

Az élővilágban a legkülönfélébb trükköket kell bevetni a túlélés érdekében. Sem a növények, sem az állatok körében nem ritka jelenség, hogy egyes fajok leplező álcát vagy éppen kirívó maskarát öltenek magukra. Előbbit azért, hogy rejtve maradjanak ragadozóik vagy zsákmányuk előtt, utóbbit azért, hogy kitűnjenek fajtársaik közül vagy környezetükből. Az emberek farsangja néhány hétig tart, de a természet egész évben színpompás jelmezbállal, farsangi felvonulással örvendeztet meg minket.

Különleges álcaruhák

Számtalan növény- és állatfaj úgy alkalmazkodik környezetéhez, hogy külsejével utánozni próbálja azt. A dél-afrikai kőszivatarokban élő **kavicsnövények** például megszólalásig hasonlítanak a kődarabokhoz. A **levélfarkú gekkó** nevű hüllő lapos, levélszerű testével, farkával tökéletesen beleolvad környezetébe.

Gyors ruhacsere

Egyes állatfajok képesek néhány pillanat alatt megváltoztatni teljes kinézetüket. Ilyenek a **kaméleonok** vagy a tenger kaméleonjaiként ismert **tintahalak**. A gyors „ruhacsere” a közhiedelemmel ellentétben nem azért történik, hogy beleolvadjanak környezetükbe. A jelenségnek inkább a párkeresésben van szerepe. Tehát a kaméleonok nem az álcázás, hanem a színekkel való közlés mesterei. Bőrük színének és mintázatának változtatásával üzeneteket közvetítenek társaiknak.

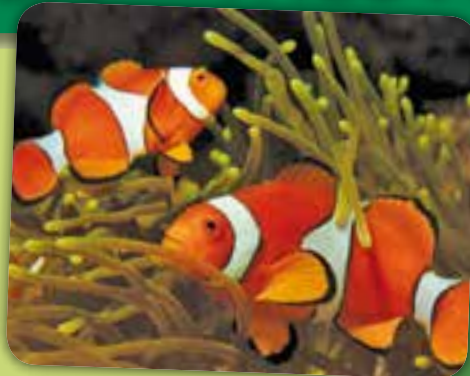
A legszebb kosztümök

Egyes orchideafajok egészen elképesztő maskarát öltenek magukra. A perui és ecuadori esőerdőkben honos **majomorchidea** virága megszólalásig hasonlít a pávián vagy az oroslánmajom fejéhez. A nálunk is élő orchideacsalád, a **bangófélék** a méhek, poszméhek vagy legyek nőtényét utánozzák, s nemcsak színükkel és formájukkal csalogatják a hímeket, hanem még a nőstényekre jellemző illatanyagokat is kibocsátanak, hogy ezáltal is biztosítsák a beporzást.

Bohócöltözetek

Számos élőlény állhatna dobogóra a farsangi bohócversenyen. Egyesek még a rajzfilmek készítőit is megihlették. Pizsi és Némó, a két mókás **bohóchal** például a *Némó nyomában* című 2003-as mesefilm főszereplői. A **skarlát-arcú majom** csupasz, piros arca miatt lett számos rajzfilm és plüssfigura modellje. E muris kinézetű lények élénk színeikkel valójában a figyelmet kívánják magukra terelni.

Minek öltöztek?

A növények és állatok között több olyan fajt is találunk, amely egy másik fajnak öltözött be. Az **árvacsalán** a kellemetlen csípéséről ismert nagy csalánt utánozza kinézetében, hogy a növényevőket megtévessze, és elrettentse. Az úgynevezett **chilei panda-hangya** teljesen összezavarodott a jelmez kiválasztásakor: valójában egy darázsfej szárnyatlan nőtényéről van szó, amely egyszerre öltött magára hangyakülsőt és pandaruhát. A furcsa külső a fájdalmas szúrására és mérgére hívja fel a figyelmet.

Állatalakoskodás

A farsangi időszakban Európa-szerte, így magyar nyelvterületen is szokás volt az állatok megjelenítése, utánzása. Ez az állatalakoskodás. Régen a farsangi felvonulás és farsangtemetés maszkos alakoskodói között gólya, kecske, ló, medve is mókázott. Ezek az állatok szimbolikusan mindmind a sötétséget, a telet, a gonoszt kívánták elűzni, és termékenységet, tavaszt, vidámságot hoztak a húsvéti időszakra.

Kérdezd meg nagyszüleidet, idősebb rokonaidat, hogy gyermek- és ifjúkorukban milyen állatoknak öltöztek be a farsangi időszakban. A te osztályodban, iskoládban milyen állatalakok voltak az idei farsangon?

**A megfejtéseket honlapunkon közöljük:
www.napsugar.ro/megfejtések.php**

Én iskolám,

köszönöm most neked...

(Ady Endre: Üzenet egykori iskolámba)

Évforduló a Fogarasyban

A gyergyószentmiklósi Fogarasy Mihály Általános Iskola ünnepel ebben a tanévben: jelenlegi épületében fél évszázada kezdődött el a tanítás, ám története ennél régebbi. Egyházi okmány bizonyítja, hogy iskolánk 1784 óta működik. 1884-ben a papi tanító helyét világi tanító, „vezértanító” vette át. A régi anyakönyvi kivonatok folyamatos fejlődésről számolnak be.

A jelenlegi épületet 1968-ban adták át. Szeptemberben 50. alkalommal szólalt meg az évkezdő csengőszó, amely 15 alsó tagozatos osztályt hívogatott iskolába. Már az 50 éves épületet is kinőttük, ezért 9 elemi osztály egy szomszédos „kisépületbe” költözött át.

Az iskola vezetői a gyermekek kényelmét, a jókedvű, játékos tanulás útjait keresik, ezért városunkban először nálunk vezették be a lépésről lépésre módszert. Idén az előkészítő osztályban Elekes Judit és Sándor Éva, az elsőben Dávid Éva és Lőrincz Júlia, a II. osztályban Sára Gyöngyi és Szilágyi Zsuzsa, a III.-ban Ambrus Katalin és Benedek Ibo-lya, a IV.-ben Blénesi Mária és Eigel Katalin tanító nénik ezzel a módszerrel tanítják az elemistákat.

A hagyományos osztályok tanítói is haladó szellemben oktatják, nevelik a rájuk bízott gyerekeket. A két előkészítő osztályban György Tünde és Köllő Judit tanító néni kirándulásokkal, játékos tevékenységekkel avatja be az iskola legkisebbjeit a tanulás szépségeibe. Betűvetést idén

Bajkó Emese és Csáki Renáta tanít. A másodikosokat Antal Kinga és Biró Anna-Mária, a harmadikosokat Molnár Mária-Zsuzsanna és Sándor Piroška, míg a negyedikeseket Mezei Magdolna és Szenner Judit tanító néni vértelzi fel tudással.

Számos tevékenységünk hagyományként épült be az iskola életébe. Az osztályok rendre vállalják ezek megszervezését. Nagy sikerük van a hagyományápoló tevékenységeknek, a nyílt témakörös napoknak (őszi gyümölcsnapok, állatbemutatók, történelmi gyűjtemények bemutatása). A jeles napokat mindig megünnepeljük: Mikulást várunk, Karácsonyt köszöntünk, a farsangtemetésen közös mulatsággal úzzuk el a telet. Mókázunk, fánkot eszünk, táncolunk.

A gyermekek kedvence az erdei iskola. Ilyenkor tanítványaink új környezetben, kis természetbúvárként szereznek hasznos ismereteket az élővilágról, bebizonyítva természet iránti szeretetüket is.

Rendszeres olvasói vagyunk a Napsugár és a Szivárvány folyóiratnak. Iskolánk számos diákjának hétköznapijait tette fényesebbé évtizedek során a Napsugár. Ez alkalommal megköszönjük Kiss Klára tanítónőnek, hogy annyi éven keresztül általa ragyoghatott be hozzánk a Napsugár!

Ünnepelő iskolánknak, közösségünknek azt kívánjuk, hogy teljesüljenek Ady Endre szavai: *Ha élet zengi be az iskolát, az élet is derűs iskola lesz.*

A Fogarasy Mihály Általános Iskola tanítóközössége

Levelező

Milyen jó, hogy nem az örök tél vagy az örök nyár birodalmába születünk! Mire megünnánk az egyik évszakot, már jön is a másik. Úzzétek hát el a telet, vidám farsangolók, hogy betoppanhasson a rügpattintó tavasz!

Megköszönöm téli leveleiteket, és várom a tavaszillatú üzeneteket: **Zsigó Dóra**, Sárvásár; **Ecsedi Dorottya**, Nagybánya; **Balogh Zsófia**, Nagy Evelyn Adrienn, Troznai Szandra, Marosvásárhely; **Gál Kiara**, Dés; **Székely Anna**, Négyfalu; **Dobos Kinga**, Csíkközvás; **Nagy Alexandra Fanni**, Zilah; **Gergely Albert**, Kolozsvár; **Székely András**, **Szűcs-Olcsváry Zete**, Székelyudvarhely; **Dávid Fruzsina**, Nagykároly; **Vajda Vivienn**, Kend; **Fodor Kristóf**, Szamosújvár; **Kovács Katalin**, **Kovács Zsófia Vera**, Avasújváros; **Hilgesz Irisz**, **Baricz Maya Helén**, Nagyvárad; **Fehér-Dálya Noémi**, **Török Biborka**, Gyergyószentmiklós; **Raffai Barbara**, Hármásfalu; a **szatmárnémeti Bălcescu–Petőfi Iskola III. C, IV. C, a V. Lucaciu Iskola IV. C; a sepsiszentgyörgyi Váradi József Iskola IV., a Mikes Kelemen Líceum I. A; a nagyvárad Szacsavay Imre Iskola III. J; a négyfalusi Zajzoni Rab István Líceum III.; a marosvásárhelyi G. Coşbuc Iskola IV. B, a N. Bălcescu Iskola IV. C, a L. Rebreanu Iskola III. E, IV. E; a székelyudvarhelyi Református Kollégium III. B; a gyergyószentmiklósi Fogarasy Mihály Iskola III. SbS, a Kós Károly Iskola III. osztálya; a mezőpaniti III.; az árpádi IV.; a sáromberki IV.; a zabolai III. B, IV. B; a szalárdi IV. B; a keresztvári III. B; a nagyszalontai III. B; az esztelneki IV.; az olthévízi IV. B; a búzásbesenyői III. B; a csíkdánfalvi IV. SbS; a krasznai IV. B; a szilágybagosi IV. B; a dési III. D, IV. D; a gyergyócsomafalvi IV. A; nagyernyei III. osztály; seprődi, szalárdi olvasóink.**

Mag Otilia lövétei kisdiákjai saját gyártmányú papírmasé maszkban

Fülöp Hajnal krasznahorváti tanítványai

Dénes Biborka osztálya a kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégiumból

András Mónika lövétei osztálya

Kováts Éva tanítványai a szatmárnémeti
M. Eliade Iskolából

● Hová is ragasszuk – tanakodnak a lányok, míg a fiúk a Napsugár keresztretjvényt oldják **Szabó Zsuzsa osztályában**, a székelyudvarhelyi Tamási Áron Gimnáziumban.

*Visszatekintő, reménykedő és hálát érző olvasótok maradtam, iszom a Napsugár minden szavát, hisz ráérek – írta **Kiss Klára**, frissen nyugdíjba vonult **gyergyószentmiklósi tanítónő**, aki évtizedeken át gyermeklapunk támogatója, terjesztője volt.*

● Lelkesen olvassuk minden sorát a lapnak. Sok ötletet nyújt rajz- és kézimunkaórára. Színvonala semmilyen gyermeklaphoz nem hasonlítható! Mi így látjuk és érezzük – üzenik **Somogyi Piroska szilágynagyfalusi harmadikosai**.

● **Marton Irénke nyáradszeredai negyedikesei** Wass Albert marosvécsi síremlékénél arra gondoltak: nagy író lehetett az, akinek sírját ennyi nemzetiszín koszorú, szalag díszíti.

● Olyan boldog vagyok, hogy itt lehettem! Alig várom, hogy nagyinak elmeséljem – lelkesedtek **Porkoláb Ildikó sáromberki kisdíákjai**, akikkel a Marosvásárhelyi Nemzetközi Könyvvásáron találkoztunk. Megköszönve a tőlünk kapott állatkerti belépőket, hozzátették: életre szóló élményt jelentett ez a nap.

Rejtvénypályázat

Mit kiált a királykisasszony-jelmezes hölgy a farsangi bálon? Ez a mondat lesz a februári pályázati rejtvény megfejtése. Küldd el nekünk!

A Rejtvénykirály

VÍZSZINTES

1. A megfejtés első része
8. Lét
9. ... vera, afrikai gyógynövény
10. Iskolai bútor
11. Elő ellentéte
12. Egyed Péter monogramja
13. Disc Jockey (lemezlovas) rövidítve
14. Ünszolni kezd!
16. A közepén csitít!
18. Löttyögős, lezser, könnyed
20. Falováról híres ókori város
22. R!
24. Fejetlen hűhó!
25. Fohász
26. Kezd elkészülni!
28. Kicsi, de erős

FÜGGŐLEGES

1. Nagyszámú (pl. család)
2. Létrehoz, megteremt
3. Magyar, spanyol, német autójel
4. Keresztül
5. A Tüskevár c. regény idős főszereplője
6. A rejtvénykészítő tanító néni keresztnéve

7. Patás állat
11. Nem régi
13. Csonthéjas gyümölcs burkolata
15. Ahogy látszik (SZEMRE)
17. Fortély, cselfogás
19. Kéznel levő mértékegység
21. Kiváló
23. A megfejtés folytatása
25. IOM
27. Alá
28. Brassói Lapok rövidítve

1	2	3	4	T	5	6	7	Y
8					9			
10				11				N
12			13		14		15	
16		17			18			19
	20			21		22		
23	R		24			25		
26	27				28			
M				E				

VAJNÁR ILONA rejtvénye

Találd ki!

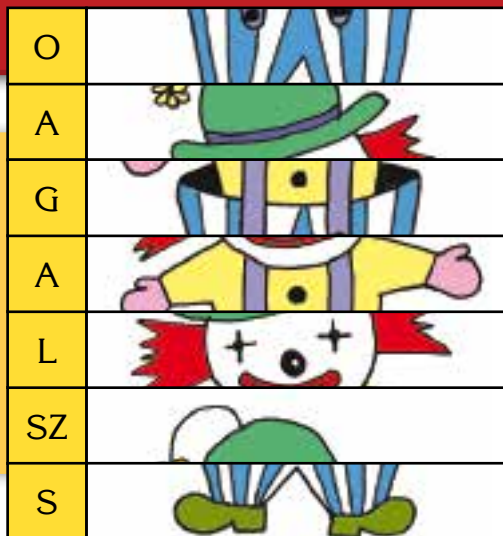

Farsangi szudoku. Egészítsd ki rajzocskákkal a négyzethálót úgy, hogy soronként, oszloponként, de még a vastagított négyzeteken belül is egy rajz csak egyszer forduljon elő.

A pályázati feladat megfejtését honlapunkon közöljük:
www.napsugar.ro/megfejtések.php

2

Milyen az igazi farsangi fánk? Rendezd helyes sorrendbe a bohócrajz részleteit, majd olvasd össze a betűket.

KÜTYAFÁJA
Könczey Elemér
karikatúrája

3

Fejvesztett farsang. Keresd meg, melyik fejnek hol a helye.

4

Mindegyik álarcnak megtalálod a szakasztott mását – kivéve egyet. Melyik az? Rajzold le.

– Mi a különbség a takarítónő és a kutya között?

– A kutya csak harap, a takarítónő meg Maris.

...

– Mi a különbség az óra és a térkép között?

– Az órán ott van dél, ahol a térképen észak.

...

– Mi a különbség a fa és a bicikli között?

– A fán nem lehet biciklizni, de a biciklin lehet fázni.

...

– Mi a különbség a Pekingben talált emberi csontváz és a mellette fekvő agyagedény között?

– Semmi, mindkettő kínai váza.

...

– Mi a különbség a focista és a gyalogos közt?

– A gyalogos a zöldnél, a focista a pirosnál megy.

...

– Mi a különbség a szomjúság és egy égő gyertya között?

– Semmi. Egy pohár víz mindkettőt eloltja.

...

Januári megfejtések

1. A kék 2. Boldog új évet!

Mit gondol...

a leopárd? A legtréfásabb ötleteket közöljük.

Mit gondol a zsiráf?

A novemberi képünkhöz érkezett ötletekből:

- Annyi a dolgom, azt sem tudom, hol áll a fejem.
- Lombtalanítást vállalok.
- A háromfejű zsiráf erősebb, vagy a háromfejű sárkány?
- A zsiráf jobb, mert vegetáriánus, és nem rabol királylányokat.
- Siess azzal a fényképpel, három fejjel nehéz mozdulatlanul állni!
- Három fejjel hamarabb meglátom a dús lombokat és a ragadozókat.
- A legjobb őrszem: egyszerre három égtájat is belát.
- Egyik fejem a veszélyt figyeli, a másik lelélsz, a harmadik fütyörész.

– Lehet, hogy ez nem folttisztító, hanem pillanatragasztó volt...

– Ez lenne a sziami zsiráf?

– Háromfejű zsiráf vagyok én, legfélelmetesebb a föld kerekén.

– Kedves zsiráftársaim! Ilyet zsiráfszámításunk óta nem csináltunk: megpróbálunk fává változni.

Szálljunk mélyen magunkba... és figyeljünk arra, hogy fel ne boruljunk.

Balogh Zsófia, Mihály Hunor Szilárd, Marosvásárhely; Bodnár Dorottya, Szatmárnémeti; a szatmárnémeti Bălcescu–Petőfi Iskola III. C; a kolozsvári Református Kollégium IV; a gyergyószentmiklósi Fogarasy Mihály Iskola III. B osztálya; a hármalfalusi IV.; a szilágybagosi IV. B; az ivói III.; a zabolai IV. B osztály

Szólj, szám!

Szó-móka

Modern szólások

Kevés, mint dobostortában az ütemérzék. Kevés, mint börtönben a vészkiárat.

Kevés, mint macskanyelvben a nyávogás.

Kevés, mint lúdtalpbetétben a gágogás.

Kevés, mint erdőtűzben a vízipisztoly.

Nem mindegy, hogy egyöntetű, vagy ön egy tetű.

Nem mindegy, hogy mögöttem, vagy nem öttem mög.

1. Mi a bogár szó töve? Magyarázzátok meg, mi a közös e tő és a bogár szó jelentése között. Mit jelentenek a következő származékszavak: bogoz, összebogzódik, bogos, boglár, boglárka, bogaras, bogarász, bogároz, bogárhátú.

2. Alkossatok ikerszavakat az alábbi szavak segítségével, majd válogassátok külön csoportba azokat, amelyeknek megváltozott a jelentésük, illetve azokat, amelyek csupán játékosabbak, nyomatékosabbak lettek: dörmög, mozog, darab, firka, cseng, pattog, pici, csere, billeg, tyúkom, monda, sebbel, zene, pirul, hóba, szedett.

3. Balajthy Ferenc viccesen értelmez néhány kifejezést. Magyarázzátok meg, mit is jelentenek valójában: Lázás a lámpa, lámpaláza van, házas a csiga, nem hajléktalan. Édes az álom, de nem ehető. Úgat a kutya, kutyabaja nincs. Harap a hideg, pedig foga sincs!

Év végén!
3 díjat!
sorsolunk ki

A megfejtéseket honlapunkon közöljük:
www.napsugar.ro/megfejtések.php

Maszat Művész és a farsang

A farsangi időszakra vidám, mókás feladatot küldök neked. Szerezz egy portréfotót – akár saját magadról. Lehet színes, de fehér-fekete, kinagyított fénymásolat is megteszi, hiszen a várt hatás így sem marad el.

A fényképet hosszában vágd ketté, és egyik felét ragaszd rajzlapra. A lap üres felét egészítsd ki az (ön)arckép megrajzolásával, festésével.

A vicces végeredmény maszkhoz, álarchoz fog hasonlítani.

Kipróbáltad?
Küldd el címünkre
a végeredményt!

Év végén!
3 díjat!
sorsolunk ki

MURÁDIN LOVÁSZ NOÉMI

A novemberi, ki-festős pályázatra érkezett munkák közül különösen tetszett **Blaga Anita**, négyfalusi, **Bartók Andrea**, esztelneki, **Sájter Klaus**, csíkpálfalvi olvasónk munkája.

Lapunk munkatársai közül ezúttal **Molnár Krisztina képzőművésszel** ismerkedhettek.

Már nagyon korán megismerkedtem a különböző grafikai technikákkal. A legelején még csak sebesen száguldoztam a földre leterített litográfiák és tusrajzok között, édesapám pedig, aki grafikus volt, csak ámuldozott, hogy egyik alkotására se lépek rá. Aztán én is kézbe vehettem a ceruzát, az ecsetet és kisiskolás koromban már fémbe is karcolhattam, így megszületett az első rézkarcom. Sokat rajzoltam, főleg színes ceruzával és filctollal. Több füzetet is megtöltöttem, de nem akartam művész lenni, hanem inkább tanító néni. Azonban édesapám és a szintén grafikus bátyám példája ragadós volt, végül én is képzőművész lettem. Hogy ne legyen három grafikus a családban, én a festészetet választottam. Nagyon szeretem a gyerekrajzokat, és szívesen festek én is gyerekeknek. Próbáltam azt megőrizni, amit a gyerekkoromból magammal hoztam: egy csodálatos és színes mesevilágot.

Télutó hava, február

Geréd Erzsébet tanító néni gyimes-bükkhavasai kisdiákjai ezernyi szalvétagalacsint sodortak, amíg elkészült a színes bohócálarc és a karneváli szemüveg.

Az indián-jelmez legfontosabb kellékeit, tollas fejdísz és szerencsét hozó nyakcsüngőt készítettek Nagy Andrea tanító néni mezőpaniti negyedikesei.

El sem hiszitek, mennyit tanulnak a tanítók, hogy nektek a legjobbat adhassák. Máthé Delinke tanító néni az írisz-technikát tanította meg Ákosfalva község tanítóinak.

Ha arcod méretére nagyítod, kedvenc színeiddel kifested, majd gumit fűzöl bele, már el készült a bölcs bagoly álarcod. Bunău Irén árpádi tanítónő osztályának ötlete.

Az írisz-technikát ismerik Szakács Anikó tanító néni székelyszent-erzsébeti diákjai is. Így készültek az elegáns kalapos portrék.

Ezek az álarcok rejtik az arcot, de sokat mesélnek készítőik, **Nagy Lenke tanító néni** ivói kisdíákjainak fantáziájáról, ügyességéről.

Mohácson is megcsodálnák **Marton Irénke tanító-nő** nyárádszeredai osztályának busómaszkjait.

A telet és törököt riasztó busóálarok alkotója **Székely Ágnes, Szabó Zsuzsa diákja** a székelyudvarhelyi Tamási Áron Gimnáziumból.

Nincs itt a tavasz, aludj még! – üzenik a mackónak **Fodor Emőke és Juhos Helga szamosújvári** tanítványai.

Légy a párom a farsangi bálon! **Erdei Jázmin, Reich Annamária diákja** a szatmárnémeti 10-es Iskolában mókás madárijesztőt készített.

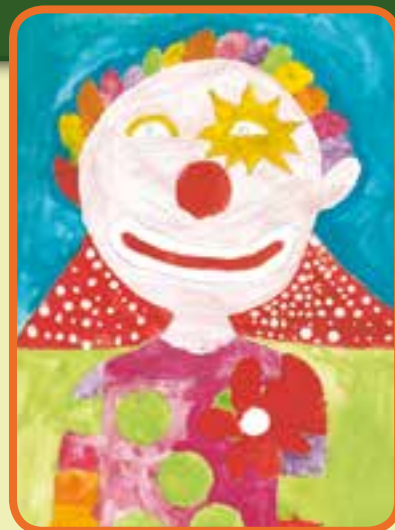

Bohócok lufiból, papírkollázból – és ügyeskezű alkotóik, **Finna Enikő tanító néni** tordai negyedikesei.

Irkafirka

Itt a farsang, itt a bál,
Öltözzél fel végre már!
Mi leszel hát: róka, tyúk,
Kalóz, törpe, netán lúd?
Én megsúgom, mi leszek,
Hercegnő, aki a legszebb.
Gyertek, gyertek, öltözzetek!
Gyertek, gyertek, itt legyetek!
Szabó Rita, Esztelnek

Kabos Réka,
Szatmárnémeti

László Imelda,
Aranyosgyéres

Megérkezett, itt a farsang!
Jelmezt készíthetünk gyorsan!
Vágjunk, varrjunk,
ölsünk nyomban,
Elrejtjük a mivoltunkat.

Legyünk merész tengerészek,
Félszemű kalózlegények,
Délceg hercegek, királyok,
Gyönyörű szép királylányok.

Maszkot ölt most fiú és lány,
Jelmezben az egész osztály.
Meleg fánkot eszegetünk,
Szalmabábut elégetünk.

Nincs már erőd, te cudar tél,
Cibere vajda harcra kél.
Előtte szalad Konc király,
Jön a tavasz, kopogtat már.
Leopold-Szász Hanga,
Gyergyószentmiklós

Molnár Ábel,
Sepsiszentgyörgy

Szilágyi Ádám,
Nagyszalonta

Farsangi maszkok:
Bende Mátyás, Gajdó Kincső
Szidónia, Pető Szende,
Szigyártó Roland,
Zabola

Reggel korán felkelek,
iskolába sietek,
előtte még fogmosás,
s tizórai pakolás.
Felveszem a kabátom,
a táskám a hátamon.
Így indulok suliba,
s minden szünet kész csoda.
Így telnek a hetek s évek,
s mire észbe kapok,
ni csak: felnőtt vagyok.

Harai Viktória,
Kézdivásárhely

Csörög az óra hétkor reggel,
Szüleim azt ordítják: Kelj fel!
Még öt perc – mondom álmosan,
Megfordulok nagyon morcosan.

Apa betoppan a szobámba:
Indulni kell iskolába!
Jaj! Hol van a zoknim, nadrágom?
Az asztal alatt megtalálom.

Levi szól, a pólóm nála van
Az ajtó mögött a porban.
A tesóm áthozza nekem,
Én csigalassan felveszem.

Öcsém nagyot röhög rajtam,
És elszólja magát az ágyban:
–Te buta! Ma nem lesz iskola,
Gyűlés lesz a nagytanáriban.

Loga Szilárd Áron,
Szatmárnémeti

Kosztándi Eszter,
Gyergyószentmiklós

Abrakadabra,
Hókuszpókusz,
Nyuszi helyett
Egy kis mókus!
Varázsló a színpadon
Előhúz egy csillagot.

Izgulnak a gyerekek,
Várják már a trükköket.
Elővesz egy ketrecet,
Ebben vajon mi lehet?

Kinyitja az ajtaját,
Előhúz egy állatkát,
S meggyűjtja a karikát.

Odaság az állatnak,
Az átugorja váratlan.
Tapsolnak a gyerekek,
Ki nem hiszi,
Járjon a végére!

Szász Noémi Zsuzsanna,
Nyárádszereda

Antonya Fanni,
Homoródalmás

**Németi Nóra
Eszter,**
Szatmárnémeti

**Címlap:
CSILLAG ISTVÁN**

NAPSUGÁR, gyermekirodalmi lap. Kiadja a NAPSUGÁR Kft.
Főszerkesztő: ZSIGMOND EMESE. Képszerkesztő: MÜLLER KATI. Lapterv: Könczey Elemér.
Honlapszerkesztő, nyomdai előkészítés: Komáromy László. Műszaki szerkesztő: Várdai Éva.
Megrendelhető a szerkesztőség címén: 400462 Cluj, Bld. C. Brâncuși nr. 202. ap. 101.
E-mail: naps.sziv@napsugar.ro. www.napsugar.ro. Telefon/Fax: 0264/418001
A lapok árát a következő bankszámlákra várjuk: Cont IBAN: O45RNCB0106026602080001
B.C.R., CLUJ vagy RO70BTRL01301202P90961XX S.C. NAPSUGÁR– EDITURA S.R.L.
CUI: 210622. Készült a kolozsvári TypoOffset Kft. nyomdájában. ISSN 1221-7751

KÓSZABÓSZAZA üzenetei

Codo Iringó Adrienn Pál Annamária osztályának élsportolója a marosvásárhelyi Dacia Iskolában. Ritmikus tornában szerezte ezt a sok érmet, kupát.

Mihály Hunor korosztályának országos taekwondo bajnoka, de érmei mutatják, hogy nemcsak ezt a bajnokságot nyerte meg. Jánosy Zsuzsanna tanító néni osztályába jár a marosvásárhelyi L. Rebreanu Iskolába.

Somogyi Piroska szilágynagyfalusi osztálya József Attila Altató című versét rajzolta le.

**Olvass,
és küldj
rajzot róla!**

**Küldj
képet
osztályodról!**

Román Melinda tanító néni „kalózcsoport” a szatmárnémeti M. Eliade Iskolából

**Sportolj,
és küldj fényképet
magadról!**

**Sportolj,
és küldj fényképet
magadról!**

A margittai Papp Attila Szavalóversenyen Fügedy Anikó főszerző megörököltette a fürgeteges koncertet, amelyet a költő fia, ifj. Papp Attila tartott a Libavonat zenekarral.

Sardó, gyűj el, hozz meleget – énekelték a sepsiszentgyörgyi Mikes Kelemen Líceum kisdíákjai. A telet jelképező Döme bábuval együtt elégették a kis papírdarabokra felírt minden félelmüket, rosszaságukat, gondjukat. Ti mit dobnátok a tűzbe?

E lapszám támogatói:

nka
Nemzeti Kulturális Alap

Készült
a Magyar Kormány
támogatásával

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

BETHLEN GÁBOR
Alapítvány

RMDSZ
COMMUNITAS
ALAPITVÁNY

Mesterségem címere:
SZABÓ

Vágjátok ki a bélyeget, és ragasszátok nevetek mellé az osztály közös gyűjtőlapjára.
Légy szabó, varrónő, divattervező! – biztatott Kószabó a 2011. januári Napsugárban: https://www.napsugar.ro/pdf/koszabosza/mester/kb_szabo.pdf

Ára 4 lej, 400 Ft

